

Názov organizácie: Obec Sulín

Názov internej smernice:

Smernica pre tvorbu a používanie rezerv

Poradové číslo smernice: 14

Vypracoval: Malastová Helena – referentka obce

Schválil: Anna Hiľáková - starostka obce

Dátum vyhotovenia internej smernice: 30.1.2008

Za správnosť smernice zodpovedá: Anna Hiľáková

Za dodržiavanie smernice zodpovedá: Helena Malastová

Platnosť internej smernice: 1. 1. 2008

Predchádzajúca smernica :

Prílohy:

Smernica je vypracovaná v zmysle zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v zmysle Opatrenia MF SR z 8.augusta 2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, uverejneného pod č.MF/16786/2007-31.

Čl. 1

Účel vnútorného predpisu

Účelom tejto smernice je rámcovo upraviť tvorbu a používanie rezerv a ďalej postupy pri ich účtovaní, vykazovaní a oceňovaní. Účelom je taktiež vyhlásiť druhy rezerv, používané v podmienkach organizácie.

Čl. 2

Definícia rezerv

Rezerva je záväzok s neistým časovým vymedzením alebo výškou predstavujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí a je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky.

Oproti klasickým záväzkom teda nie je v prípade rezerv známa ich presná výška alebo ich splatnosť.

Čl. 3

Zásady a podmienky vykazovania rezerv

3.1. Pri členení rezerv pri zostavovaní účtovnej závierky organizácie , je potrebné brať do úvahy nasledovné skutočnosti:

- a) či ide o **rezervy zákonné** alebo **rezervy ostatné**
- b) ktorú časť výsledku hospodárenia tvoria, resp. použitie rezerv ovplyvňuje (body 4.2 a 4.3),
- c) akú majú predpokladanú dobu vyrovnania odo dňa vzniku (ak ide o predpokladanú dobu vyrovnania do jedného roka, ide o krátkodobé rezervy, nad jeden rok dlhodobé rezervy).

3.2. Obec Sulín vytvára ostatné rezervy podľa tejto smernice iba za predpokladu , ak sú splnené všetky nasledujúce podmienky účtovania a vykazovania:

- existuje súčasná povinnosť, ktorá bude pravdepodobne vyžadovať vynaloženie výdavku v budúcnosti a ktorá je výsledkom minulých transakcií (neexistuje žiadna alebo existuje malá možnosť sa plneniu záväzku vyhnúť); a to aj v prípadoch, keď príčina kapitálového odlivu nemusí vyplývať iba z platných zákonov, predpisov, zmlúv alebo môže byť výsledkom dobrovoľných rozhodnutí
- k odlivu finančných prostriedkov, ktorý súvisí s plnením záväzku spoločnosti dôjde s relatívne vysokou mierou istoty (pravdepodobnosť je možné merať ako ...%)
- je možné spoľahlivo merať a odhadnúť čiastku budúceho plnenia spoločnosti.

3.3. O rezervách sa neúčtuje, ale iba v poznámkach k účtovnej závierke sa popíšu skutočnosti, ak existuje možná alebo súčasná určitá povinnosť, ktorá môže, ale pravdepodobne nebude vyžadovať plnenia zo strany organizácie v budúcnosti. Ide o tzv. **podmienené záväzky**, pričom môže ísť napr.:

- potencionálne rôzne budúce záväzky zo súdnych sporov,
- sumy poskytnutých ručení za iné osoby,
- zmluvy o spätnom odkúpení pohľadávok,
- povinnosť z titulu zmeniek na zabezpečenie záväzkov alebo pohľadávok spoločnosti
- a iné skutočnosti, pokiaľ nespĺňajú podmienky pre zaúčtovanie podľa odseku 3.2 (napr. Ich nie je možné spoľahlivo oceniť).

V prípade, ak existujú určité záväzky, ktoré sa dajú oceniť, avšak ide o možnú povinnosť, obec zaznamenáva tieto záväzky na podsúvahovom účte. Rozlišovacie kritéria medzi rezervami a podmienenými záväzkami môžu byť upresnené v prílohe k tejto smernici.

3.4. Rezervy sa nesmú vytvárať a neúčtuje sa o nich:

- Pokiaľ ide o všeobecné, nešpecifikované riziká v súvislosti s činnosťou organizácie alebo na riziká v súvislosti s budúcimi prevádzkovými stratami, napr. živelnými pohromami a škodami.
- Pokiaľ ide o záväzky, ktoré sa vzťahujú na budúcu skutočnosť a nie sú výsledkom minulých transakcií (napr. rezervy na opravy dlhodobého hmotného majetku).
- V prípade predpokladu vynaloženia značných nákladov na modifikáciu existujúceho softvérového systému (napr. náklady na softvérové úpravy pri predpokladanom zavedení novej meny EURO).
- V prípade nevyfakturovaných dodávok (tovarov alebo služieb), pokiaľ je čiastka budúceho plnenia organizácie známa pri zostavovaní účtovnej závierky presnou alebo predpokladanou výškou na základe zmluvy, dodacieho listu alebo iného dokladu. V tomto prípade sa nevyfakturované dodávky zaúčtujú na účtoch :

326 - Nevyfakturované dodávky, ak ide o krátkodobý záväzok alebo

476 - Dlhodobé nevyfakturované dodávky, ak ide o dlhodobé záväzky

3.5. Rezervy sa z hľadiska účtovania považujú za zákonné, ak ide o rezervy uvedené v § 20 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v z.n.p.

3.6. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa z dôvodu upravujúcich závierkových účtovných prípadov vytvorí rezerva alebo upraví jej výška.

Čl. 4

Zásady pre účtovanie rezerv

4.1. rezervy sa účtujú na ťarchu (v prípade použitia t.j. Zrušenia čerpania, rozpustenia, zníženia) alebo v prospech (v prípade tvorby) na nasledovných účtoch:

323 – krátkodobé rezervy, ak ide o krátkodobé rezervy (záonné, ostatné)

451 – zákonné rezervy, ak ide o dlhodobé rezervy

459 – ostatné rezervy, ak ide o dlhodobé rezervy

4.2. Tvorba rezerv sa účtuje na ťarchu nákladov, ich použitie v prospech výnosov. V závislosti od toho, ktorú časť výsledku hospodárenia ovplyvňujú, sa tvorba rezerv účtuje **v prípade hospodárskej činnosti** do nákladov na účty:

552- tvorba zákonných rezerv

553 – tvorba ostatných rezerv

v prípade finančnej činnosti do nákladov na účet :

554 – tvorba rezerv z finančnej činnosti

v prípade mimoriadnej činnosti do nákladov na účet :

574 – tvorba rezerv

4.3. Použitie a zrušenie (čerpanie) rezerv sa účtuje do výnosov v závislosti od toho, na akej činnosti boli rezervy v minulých účtovných obdobiach tvorené na účty:

652 – zúčtovanie zákonných rezerv

653 – zúčtovanie ostatných rezerv

654 – zúčtovanie rezerv z finančnej činnosti

674 – zúčtovanie rezerv z mimoriadnej činnosti

4.4. Tvorba rezerv súvisiaca s obstaraním majetku (napr. nevyfakturovaná dodávka materiálu, dlhodobého majetku) sa účtuje na ťarchu príslušného účtu majetku, jej použitie v prospech príslušného účtu záväzkov.

4.5. V podmienkach obce Sulín, sa každý druh rezervy podľa bodu 6 účtuje na samostatnom analytickom účte.

4.6. Organizácia tvorí rezervy, ktoré nie sú uvedené v tejto smernici, pokiaľ takúto tvorbu vyžadujú predpisy o účtovníctve (bod 7.14).

Čl.5

Pravidlá tvorby a používania rezerv

5.1. Dňom uskutočnenia účtovného prípadu pri tvorbe rezerv (t.j. zaúčtovanie rezerv na ťarchu nákladov alebo majetku) je deň, keď sú organizácií známe dôvody pre vytvorenie rezerv; dňom , keď sú splnené všetky podmienky na účtovanie (bod 3.2) alebo dňom, ku ktorému sa účtovná zvierka zostavuje.

5.2. Použitie (zníženie alebo zrušenie rezerv; t.j. zaúčtovanie rezerv v prospech výnosov sa riadi všeobecne záväznými predpismi v prípade zákonných rezerv alebo ustanoveniami tejto smernice v prípade ostatných rezerv. Použitie rezerv sa účtuje priebežne počas účtovného obdobia v

prospech výnosov, pokiaľ je nesporné, že dôvody, pre ktoré bola rezerva vytvorená, pominuli. Ďalej sa rezerva zruší alebo sa jej výška objektivizuje (znižuje alebo zvyšuje) pri vykonávaní inventarizácie , ak sa nepreukáže opodstatnenosť vzniku alebo použitia rezervy (výška zostatku rezervy) alebo účel využitia rezervy.

5.3. Zostatky rezerv sa prevádzajú do nasledujúceho účtovného obdobia a nemôžu mať aktívny zostatok.

5.4. Rezervy podliehajú dokladovej inventúre a pri inventarizácii sa posudzuje účel rezervy, jej výška a odôvodnenosť.

5.5. Rezerva sa môže použiť výlučne na účel, na ktorý bola vytvorená. Účel tvorby rezervy musí byť vyznačený na účtovných dokladoch a inventarizačných písomnostiach.

5.6. Na účtovnom doklade o tvorbe rezerv schvaľuje starosta obce predpokladaný rok ich čerpania. Účtovný doklad, ktorým sa účtuje o tvorbe rezervy, musí byť doložený plánmi, podrobnými prepočtami alebo rozpočtami, alebo kalkuláciou výšky rezervy a pod. tak, aby bol dostatočne preukázateľný.

Čl. 6

Zásady pre oceňovanie rezerv

6.1. Rezervy sa oceňujú vo výške minimálnej čiastky predpokladaných výdajov odhadom v sume dostatočnej na splnenie existujúcej povinnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka pravdepodobného dlhu, ktorý bude musieť organizácia platiť. K vytváraným rezervám je nevyhnutné odôvodniť ich výšku odborným odhadom založeným na dostatočne podrobných prepočtoch, kalkuláciách a pod. Odhad by mal byť nestranný a nezaujatý, najlepšie (v potencionálne sporných prípadoch) doložený znaleckým alebo expertíznym posudkom.

6.2. Ak ide o dlhodobé rezervy a dĺžka doby, ktorá uplynie medzi tvorbou rezervy a jej použitím, je viac ako jeden rok a súčasne o rezervy podľa bodu 7.5 a 7.6 tohto predpisu, ocení sa rezerva na báze súčasnej (odúročenej) hodnoty očakávanej výšky budúcich výdavkov.

6.3. Kurzové prepočty a ocenenie rezerv sa vykonáva v súlade s ustanovením § 24 ods. 3 Opatrenia MF SR a v súlade s ustanovením § 1 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov; t.j. rezervy v cudzej mene sa k 31.12. ocenia podľa kurzu Národnej banky Slovenska, platného k 31.12.

6.4. Výška rezervy sa upravuje v rámci upravujúcich závierkových operácií ku dňu zostavenia účtovnej závierky (bod 3.6).

Čl. 7

Druhy rezerv, ich tvorba a používanie v podmienkach obce

Zákonné rezervy

7.1. Rezervy na nevyčerpané dovolenky vrátane poistného

Pri výpočte rezervy na nevyčerpané dovolenky vrátane poistného a príspevkov, ktoré je povinný platiť zamestnávateľ za zamestnanca, tvorí podklad k výpočtu aj podrobný plán čerpania dovoleniak zamestnancov v nasledujúcom účtovnom období, menný zoznam zamestnancov s uvedením kategórie podľa nasledujúcej tabuľky.

Rezerva na poistné a príspevky, ktoré je povinný platiť zamestnávateľ za zamestnanca v súvislosti s nevyčerpanými dovolenkami, musí byť vytváraná v súlade s pracovno-právnymi predpismi, predpismi sociálneho zabezpečenia a pod.

7.2. Rezervy na nevyfakturované dodávky a služby

Rezervy na nevyfakturované dodávky sa tvoria v prípade, pokiaľ nie je možné určiť presnú alebo predpokladanú výšku záväzku z nevyfakturovaných dodávok zo zmluvy alebo iného podobného dokladu, alebo obvyklým spôsobom, alebo ak je dátum finančného vyrovnania dodávky na základe zmluvy neistý. Rezervy sa ocenia kvalifikovaným odhadom v intenciách podľa zistení zamestnancov zodpovedných za účtovný prípad.

Ocenenie takýchto dodávok je možné odhadnúť (nepoznáme presnú sumu) alebo v prípade, ak splatnosť nie je známa, pričom ide spravidla o prípady, ak na dodávky neexistujú zmluvy (objednávky).

Rezerva sa nevytvára, ale nevyfakturované dodávky sa účtujú na príslušný záväzkový účet podľa bodu 3.6 tohto predpisu, ak do dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, obec získala na základe účtovných dokladov informácie o výške záväzkov, obstarávacej cene majetku a pod.

Rezerva sa používa dňom, keď obec zaúčtovala záväzok v prospech dodávateľov tovarov, prác a služieb.

7.3. Rezervy na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy týkajúce sa vykazovania účtovného obdobia

Rezerva sa vytvorí vo výške predpokladaných záväzkov za vyššie uvedené služby, ktoré bude organizácia obstarávať.

Rezerva sa používa postupne v rozsahu čiastočných záväzkov, a to dňom, keď obec zaúčtovala ako výdavok alebo záväzok príslušný účtovný doklad od dodávateľa, ktorý sa týkal tvorby rezervy (napr. faktúra audítora, resp. faktúry za služby súvisiace s vyhotovením výročnej správy, t.j. tlač, grafický návrh a ďalšie náklady na zverejnenie výročnej správy).

Ostatné rezervy

7.4. Rezervy na zostavenie vyplácania prémieí a odmien vrátane povinnosti odvodov

Rezerva na vyplácanie prémieí a odmien vrátane odvodov sociálneho zabezpečenia a príspevkov, ktoré je povinný platiť zamestnávateľ za zamestnancov v súvislosti s výplatou prémieí alebo odmien, pričom ku dňu zostavenia účtovnej závierky nie je známa presná výška alebo obdobie výplaty.

7.5. Rezervy na vyplatenie odstupného alebo odchodného

7.6. Rezervy na vyplatenie plnení pre zamestnancov pri životných a pracovných jubileách

Rezervy na vyplácanie plnení pre zamestnancov pri životných jubileách alebo pri pracovných jubileách a iných plnení pre zamestnancov sa vytvárajú v súlade s kolektívnou zmluvou. Pri výpočte rezervy na vyplácanie odchodného a vyplácanie plnení pre zamestnancov pri životných jubileách a pracovných jubileách a iných zamestnaneckých pôžitkov používa obec poistno-matematické metódy. Hodnota rezervy sa upravuje na súčasnú hodnotu.

7.7. Rezerva na prebiehajúce a hrozice súdne a iné spory

Rezerva sa v prípade, že záväzok, ktorý má organizácia na základe súdneho sporu alebo výsledkov konania plniť, nie je zachytený v účtovníctve.

Rezerva sa vytvorí v sume, ktorá predstavuje 100 % záväzku, ktorý môže zo súdneho sporu alebo z iného konania vzniknúť a na jeho príslušenstvo; príslušenstvo môže pozostávať z rôznych plnení (napr. z úrokov z omeškania, pokuty, penále, sankčné plnenia, náhrady trov konania a pod.), pokiaľ sa o tieto plnenia vedie súdny spor.

Rezerva sa zruší dňom, keď bol súdny spor alebo konanie právoplatne skončené, najskôr však dňom, keď má k dispozícii doklady dokumentujúce túto skutočnosť (napr. rozsudok, rozhodnutie a pod.)

7.8. Rezerva na nevýhodné (stratové) zmluvy

Nevýhodnou zmluvou je zmluva medzi obcou a inou osobou, podľa ktorej nevyhnutné náklady na splnenie povinnosti organizácie prevyšujú očakávané dosiahnutie ekonomických úžitkov (výnosov, peňažných prostriedkov) z nej plynúcich v prospech organizácie.

Rezerva sa vytvára vždy ku dňu splnenia dodávky. Podkladom pre tvorbu rezervy v tomto prípade je účtovný doklad – odberateľská faktúra.

Rezerva sa používa (zruší sa) dňom, keď sa obchod na základe nevýhodnej zmluvy definitívne ukončil a jeho výsledky sú presne kvantifikovateľné.

7. 9. Rezerva na finančné povinnosti vyplývajúce z poskytnutých záruk

Organizácia je zaviazaná už v súčasnosti, že v budúcnosti bude povinná platiť v minulosti poskytnuté záruky za tretie osoby. Osoba, ktorá má pôžičku od banky, ktorej organizácia poskytla záruku, prestala pôžičku splácať, a tým obci vznikla povinnosť platiť.

Rezerva sa vytvorí vo výške podľa platných zmlúv, z ktorých povinnosť splácať záruku pre organizáciu vyplýva, na základe právoplatných rozhodnutí súdov a iných orgánov k 31.12. vo výške predpokladaných úhrad za tretie osoby.

Rezerva sa používa (znižuje alebo zrušuje) dňom, keď organizácia zaplatila finančné plnenia alebo ich časť, alebo keď pominuli dôvody k takýmto plneniam.

7.10. Rezervy na záväzky v súvislosti s porušením predpisov o životnom prostredí na ekologické záväzky

Obec preukázateľne vie, že bude nahrádzať zavinenú škodu napr. v súvislosti s rekultiváciami, odstránením škôd na životnom prostredí (v oblasti ochrany ovzdušia, ochrany a využívania nerastného bohatstva, ochrany a racionálneho využívania podzemných a povrchových vôd, ochrany a racionálneho využívania pôdy, ochrany prírody a krajiny vrátane lesného fondu, odpadového hospodárstva, územného plánovania a stavebného poriadku) spôsobenú nezákonným konaním organizácie, ak bolo začaté súdne konanie alebo ak bol uplatnený nárok, ktorý dáva organizáciu do súvislosti s príslušným ekologickým problémom, alebo vtedy, ak je možné dôvodne predpokladať na základe dostupných informácií, že súdne alebo správne konanie dopadne pre organizáciu nepriaznivo. Organizácia svojimi vyhláseniami alebo obvyklým postupom prevzala konštruktívne záväzky.

Rezerva sa vytvorí vo výške predpokladaných nákladov na odstraňovanie následkov postupov organizácie v oblasti ekológie, resp. podľa právoplatných rozhodnutí súdov a iných orgánov, odhadov nákladov na náhradu škôd (rôzne žalobné návrhy a pod.) resp. podľa odborných odhadov nákladov na odstránenie takýchto škôd.

Rezerva sa zruší dňom, keď obec uhradila náhradu škody, uhradila záväzky, zaplatila finančné plnenia alebo pominuli dôvody k takýmto plneniam.

7.11. Rezervy na rekultiváciu pozemkov, demoláciu budov

Rezerva sa vytvorí vo výške predpokladaných nákladov (stanovených odborným odhadom znalca) na uvedené činnosti.

Rezerva sa používa (znižuje) dňom, keď obec obdrží vyúčtovanie za rekultivácie pozemkov alebo vyúčtovanie za demolácie budov, a to v rozsahu týchto vyúčtovaní. Zostatok rezervy sa zruší, pokiaľ boli práce na rekultivácii pozemkov alebo na demolácii budov skončené a pokiaľ všetky vyúčtovania boli zaúčtované v účtovníctve.

7.12. Rezervy na reštrukturalizačné opatrenia

Rezerva sa vytvorí za podmienok, že:

- organizácia má vypracovaný podrobný reštrukturalizačný plán; súčasťou tohto plánu je aj podrobná špecifikácia nákladov, ktoré je možné priradiť priamo k reštrukturalizačným opatreniam, medzi ktoré sa pre účely tejto smernice rozumejú náklady súvisiace so znižovaním stavu zamestnancov (vrátane odstupného) a náklady na ukončenie určitej činnosti spoločnosti v súvislosti s procesom reštrukturalizácie,
- reštrukturalizačné opatrenia sú schválené zastupiteľstvom obce,
- reštrukturalizačné opatrenia boli prejednané s dotknutými osobami,
- je možné preukázať splnenie podmienok do 31.12. daného roka.

Rezerva sa vytvorí vo výške podľa predpokladaných nákladov (vyčíslených v schválenom pláne reštrukturalizácie) na uvedené činnosti.

Rezerva sa znižuje a používa postupne po častiach, a to vždy dňom, keď obec zaúčtuje k výplate pracovnoprávne nároky zamestnancov a pod.

7.13. Rezervy na porušenie zmluvných povinností

Indikátor:

Obci vznikne povinnosť na základe svojich postupov a konania vrátiť určité prijaté príspevky alebo iné plnenia od tretích osôb na základe nesplnených podmienok použitia týchto príspevkov alebo plnení.

Rezerva sa vytvorí vo výške podmienených záväzkov a zmluvných sankcií za nedodržanie týchto záväzkov, a to dňom, keď je zrejmé zmluvné alebo iné porušenie záväzkov organizácie.

Rezerva sa použije dňom, keď obec uhradila plnenia tretím osobám, ktoré boli neoprávnene použité.

7.14. Rezervy na rôzne odškodnenia

Rezerva sa vytvorí vo výške predpokladaných záväzkov za odškodnenia, a to dňom, keď bola obci doručená výzva na odškodnenie alebo keď obec uzatvorila dohodu o prísluže odškodnenia.

Rezerva sa použije dňom, keď obec uhradila odškodnenie oprávneným osobám.

7.15. Iné ostatné rezervy

Indikátory:

Iné rezervy než rezervy podľa bodov 7.1. až 7.14 tohto predpisu sa vytvoria, ak:

- o ich tvorbe rozhodne štatutárny orgán alebo ak
- ich tvorbu vyžadujú všeobecne záväzné predpisy platné v oblasti účtovníctva napr.
 - rezerva na záväzky vyplývajúce z ručenia pri zmenkách
 - rezerva na nevyplatené a nevyúčtované provízie obchodným a právnym zástupcom
 - rezerva na náklady na uvedenie prenajatého majetku do predchádzajúceho stavu
 - rezerva na nevyúčtovaný príspevok do záväzkov, spolkov a pod., ktoré sa týkajú vykazovaného obdobia
 - a iné rezervy v zmysle § 14 ods. 9 Opatrenia MF SR

Čl. 8

Záverečné ustanovenia

8.1. Dňom nadobudnutia účinnosti tejto smernice obec usporiada analytické účty v účtovnom rozvrhu tak, aby bolo možné presne špecifikovať jednotlivé druhy rezerv a informácie o nich podľa tejto smernice a podľa potreby vykazovania v poznámkach k účtovnej závierke.

8.2. Ustanoveniami tohto predpisu sú povinní riadiť sa všetci zamestnanci .

8.3. Tento vnútorný predpis nadobúda účinnosť dňom vydania .

Anna Hiláková
starostka obce